

Campertoerisme

Kans of bedreiging voor Water3hoek

September 2017

Inhoudsopgave:

	Pag.
Inleiding	3
Samenvatting/ conclusie	4
De regio Water3hoek	5
* ontwikkelingen in de regio	5
* Faciliteren of weren	6
* Denken vanuit vraag of aanbod	7
Economische spin-off	7
Profiel camperaar	9
Hoe benader je de camperaar	10
Ontwikkelingen in de markt	11
Kansen voor de regio	12
* Alblasserdam	14
* Molenwaard	15
* Dordrecht	16
* Nieuwe Dordtse Biesbosch	16
* Biesbosch	17
* Drimmelen	18
* Geertruidenberg	19
Initiatieven van derden	19
Bedreiging	20
Centrale voorzieningen	21
Bijlage 1 Locatieonderzoek campers Alblasserdam/Molenwaard	22
Bijlage 2 Camperplaatsen in de Regio	42
Bijlage 3 Gesprekken	44
Bijlage 4 De opdracht	45

Inleiding

In opdracht van de coalitie Water3hoek, bestaande uit 9 betrokken partijen* in de regio Biesbosch, Dordrecht, Kinderdijk is een onderzoek uitgevoerd naar de kansen en bedreigingen van campertoerisme voor de regio Water3hoek. Gelijk is gekeken naar de wensen van de camperaar om te zien of deze aansluiten op wat de regio te bieden heeft. Is het een 'perfect match' of zijn er aanpassingen nodig om optimaal te profiteren van deze groeimarkt. En wil de regio zich op deze markt richten en die al-dan-niet noodzakelijke aanpassingen doen. Wie investeert: Publiek of Privaat?

Voor het onderzoek heeft een groot aantal interviews plaatsgevonden met vertegenwoordigers van betrokken partijen (zie bijlage), die ieder vanuit een bepaald belang naar de problematiek hebben gekeken.

Veel dank ben ik verschuldigd aan de NKC (Nederlandse Kampeerauto Club) die zelfs nog enkele aanvullende vragen onder de campers heeft uitgezet d.m.v. een poll op de site www.campercontact.nl, de grootste zoeksite voor camperlocaties in Europa. Daarnaast zijn, voor het berekenen van de economische spin-off, cijfers gebruikt uit een onderzoek dat het NBTC voor het NKC heeft uitgevoerd en een groot NKC Leden Onderzoek uit 2016.

September 2017

Erik Zindel

(dir. VVV Zuid-Holland Zuid)

*

De coalitie Water3hoek bestaat uit de volgende partners:

- Provincie Zuid-Holland
- Drechtsteden
- Parkschap Nationaal park de Biesbosch
- Dordrecht Marketing
- Gemeente Dordrecht
- Gemeente Alblasserdam
- Gemeente Molenwaard
- Waterbus
- Stichting Werelderfgoed Kinderdijk

Samenvatting / conclusie

Het benutten van de grote groei van het campertoerisme is een uitdaging voor de regio. In Kinderdijk levert dit al problemen op: ergernissen bij de inwoners en hinderlijke situaties op de smalle dijkwegen. Problemen oplossen door te verbaliseren in plaats van te faciliteren levert geen positief beeld van de regio Water3hoek.

De snelle groeicijfers geven aanleiding om te veronderstellen dat, indien de regio aantrekkelijk is, er grotere hoeveelheden campers op ons af zullen komen. De regio doet er goed aan daarop voorbereid te zijn indien de regio van deze groeimarkt wil profiteren. Niet iedere gemeente is bezig de kansen te grijpen of te faciliteren dat derden dat doen binnen de gemeente.

De regio biedt op dit moment een gevarieerd beeld op het gebied van camperplaatsen. Hoofdzakelijk kleinschalige locaties van 2-14 camperplekken. De regio kent slechts 1 camperpark met 44 plaatsen, haast het minimale aantal voor een zelfstandige exploitatie met voorzieningen. Het is voor de regio van belang dat dit camperpark blijft bestaan en na verhuizing de ruimte voor doorontwikkeling krijgt naar een hoger aantal plaatsen. Daarnaast is door de groei ruimte voor meer locaties in de regio. Groot- en kleinschalig. Bij eenvoudige varianten zijn de investeringen gering of zelfs nul, terwijl via eenvoudige middelen (mobiel parkeren app) wel kostendekkend gewerkt kan worden. Dat schept de mogelijkheid om, ook minder goed cijfermatig onderbouwd, te experimenteren.

De regio biedt de camperaar natuur en cultuur, die bereikbaar is met aanvullend vervoer wanneer de camper geplaatst is. De Waterbus is een fantastische vorm van openbaar vervoer voor de wandelende of fietsende camperaar. De mogelijkheid om Kinderdijk, Dordrecht, de Biesbosch en Rotterdam te bezoeken naast het fietsen in een puur Hollands landschap of het bezoeken van evenementen, maken de regio bijzonder voor de camperaar op ontdekking. Individueel toerisme, geen massa, met veel eigen promotiekanalen, kunnen tegen relatief lage investeringen belangrijk zijn voor het beeld dat over de regio wordt uitgedragen.

Camperaars zorgen met hun eigen communicatiekanalen voor het verspreiden van 'de boodschap' van de regio. De regio moet daarbij niet primair kijken naar hoe zij zichzelf (aan de camperaar) wil verkopen maar hoe de camperaar de regio wil beleven. Dan zullen zij d.m.v. reviews meehelpen de regio te verkopen!

Innovatieve ideeën kunnen het onderscheid maken om de belangstelling van de camperaar te trekken. De ideeën bestaan in en over de regio. Het is nu de tijd de kansen te grijpen voordat de groei in het gebruik van campers de regio boven het hoofd groeit. Ze komen...dat is zeker!

De regio “Water3hoek”

Onder de Water3hoek wordt verstaan het gebied tussen Kinderdijk, langs de Noord via Alblasserdam, Dordrecht naar de Biesbosch. In relatie tot de Water3hoek spelen de totale gemeente Molenwaard, de Drechtsteden in het algemeen en de Brabantse Biesbosch regio een belangrijke rol in dit onderzoek. De uitbreiding van het Nationaal Park de Biesbosch tot NL Delta is nog buitenbeschouwing gelaten.

De partners in de coalitie willen door gezamenlijke investeringen en gezamenlijk marketingactiviteiten komen tot een (nog) aantrekkelijker en bekender product dat leidt tot grotere economische spin-off.

In de regio loopt mn Kinderdijk aan tegen een groot aantal bezoekende campers, waardoor overlast ontstaat. De vraag of je moet weren of faciliteren heeft ook invloed op het bezoek in de rest van de regio. Voor het eerst is vanuit dit gezamenlijke belang gekeken naar de ontwikkelingen op de groeimarkt voor campers. Wat doen aanbieders en wat wil de vraag?

In de regio van de Water3hoek en haar directe omgeving is in de afgelopen jaren veel veranderd op het gebied van campervoorzieningen. In 2009 is in opdracht van ‘Hollands Glorie’, in de vergelijkbare regio, een inventarisatie gemaakt van bestaande en potentiële camperplaatsen. Daarbij stond de relatie met het water voorop. Kleine locatie voor 2 tot max 10 campers, al dan niet gratis.

In Alblasserdam was inmiddels een (gratis)camperplaats geopend voor 14 campers met beperkte (betaalde) voorzieningen. Dordrecht had een plek met 2 camperplaatsen tegen het rangeerterrein van de NS, onder de Zwijndrechtse brug...Natuurlijk waren er daarnaast overnachtingsmogelijkheden op de campings.

Direct resultaat leverde de inventarisatie niet op maar daaruit ontstonden in de loop der tijd wel initiatieven in de regio o.a.:

- Campererven in de Alblasserwaard (13 stuks met gemiddeld 4 plaatsen)
- Camperplaatsen bij StayOkay (Biesbosch)
- Camperplaatsen op Stadswerven
- Camperplaatsen bij Westergoot

Ontwikkelingen in de regio

Directe aanleiding voor dit onderzoek is de overlast die wordt ondervonden in Kinderdijk door campers, die geparkeerd worden voor het bezoek aan het Wereld erfgoed Kinderdijk. De campers nemen veel plaats in (op de weg en op het P-terrein) en zorgen daardoor voor onveilige situaties op en rond Kinderdijk.

In Alblasserdam is inmiddels de camperplaats overgegaan in particuliere handen (2016) en aanzienlijk vergroot (44 plaatsen met rek tot 60). Een uitstekende overnachtingsplaats maar veel campers rijden eerst door tot de molens in de hoop daar een P-plaats te vinden. De overlast wordt in Kinderdijk bestreden door het plaatsen van verbodsborden en te bekeuren.

Rond **Kinderdijk** is grote behoefte aan extra camperplaatsen. Het huidige “camperpark Kinderdijk” zal waarschijnlijk moeten wijken voor andere gemeentelijke plannen. De gemeente denkt actief mee en weegt de belangen. Een mogelijk nieuwe locatie is op het oog.

Ook de gemeente Molenwaard overweegt een camperterrein aan te leggen in combi met een bus parkeerplaats aan de westzijde van Nieuw-Lekkerland. Het is niet de wens van de gemeente om deze locatie zelf te beheren. De gemeente wil met deze locatie bereiken dat ook andere delen van **Molenwaard** worden bezocht. Daartoe zou de camperplaats een groenere uitstraling moeten krijgen, aangenaam voor een wat langer (3-4 dagen) verblijf. Camperfaciliteiten zijn dan noodzakelijk.

In de gemeente Molenwaard zijn diverse campererven en SVR-campings. De gemeente wil de verblijfsduur graag verlengen en overweegt ook bij het onlangs verkregen recreatiegebied Slingerland een exploitatie op te zetten, waarbij mede gedacht wordt aan camperplaatsen. Het aantal campererven in de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden is inmiddels gestegen tot 16.

Op het eiland van **Dordrecht** zijn naast gemeentelijke locaties diverse camperplaatsen in beheer bij andere partijen. Formeel beheert de gemeente 2 locaties: Weeskinderendijk (gratis gedurende de eerste 24 uur, ongeschikt als overnachtingsplek) en Stadswerven (betaald via P-automaat en watertappunt). Stadswerven is een tijdelijke locatie i.v.m. de woningbouw, die daar zal plaatsvinden. Bij de jachthaven Westergoot zijn 11 camperplaatsen gecreëerd en bij StayOkay (Biesbosch) 4. Daarnaast biedt de inrichting van de Nieuwe Biesbosch een kans. De herinrichting van het landschap maakt inrichting van een camperlocatie mogelijk. Ook Campererven zijn een mogelijkheid op het eiland van Dordrecht, kleinschalige locaties op boerenbedrijven.

In de overige **Drechtsteden** zijn mogelijkheden voor verdere uitbouw van campererven (kleinschalig) en langs de oevers van de Noord, vooral tijdelijke locaties.

De **Biesbosch** heeft op dit moment nog niet te maken met overlast door campers. Dat kan door de grote stijging van het aantal campers echter snel veranderen. Reden om over de mogelijkheden en de onmogelijkheden na te denken. Inmiddels zijn in Dordrecht (StayOkay), Werkendam, Drimmelen en Geertruidenberg locaties ontstaan waar campers kunnen overnachten. Dit zijn locaties aan de rand van de Biesbosch. Kansen zijn er zeker voor locaties waar de Biesbosch beleving groter is.

Faciliteren of weren

Overlast van campers kun je tegen gaan door ze te weren of te faciliteren. Door te faciliteren kan de omgeving profiteren van de uitgaven door de campers. Faciliteren kan bestaan uit het aanbieden van een P- of overnachtingsplaats (al dan niet tegen betaling) of het stimuleren van een langer verblijf op een camperplaats met voorzieningen.

Na de uitspraak van de rechter (op verzoek van de Recron) dat gemeenten niet oneigenlijk mogen concurreren met campings door gratis overnachtingsplekken aan te bieden, besluiten gemeenten steeds vaker voor de overnachting te laten betalen en/of de exploitatie uit te besteden. Een gemeente mag overigens gratis plaatsen blijven aanbieden als dit aantoonbaar in belang is voor de gemeente. De kosten, die doorberekend moeten worden, zijn de investeringen, die speciaal voor de overnachtingsplek zijn gedaan. Dit is bij een mix-parking zonder voorzieningen vaak niet het geval.... In de regio Water3hoek ziet de Recron dat er weinig voorzieningen zijn voor camperovernachtingen en heeft daarom geen bezwaar indien deze gecreëerd worden, mits er een vorm van exploitatie op plaatsvindt.

In de regio zijn alleen de gemeenten Alblasserdam en Molenwaard actief bezig met camperplaatsen. Alblasserdam i.v.m. de plannen voor de ontwikkeling van het havengebied en Molenwaard i.v.m. het oplossen van het parkeerprobleem bij de molens en de wens om de bezoekers van het Molengebied te laten kennismaken met de overige kernen van de gemeente en daarmee de verblijfsduur te verlengen. De overige gemeente reageren op verzoeken uit de markt maar acteren/ stimuleren (al dan niet bewust) niet actief.

Denken vanuit de vraag of het aanbod

Opmerkelijk was dat meerdere gesprekspartners opeens vanuit het aanbod gingen redeneren, terwijl zij normaal 'de vraag' vooropstellen. Het presenteren van de eigen bestemming op een manier die aansluit bij de waarden, die men wil uitdragen. Dat hoeft geen belemmering te zijn om aan te sluiten bij de wensen van de vraag. De vraag vanuit de camperaars is in drieën te splitsen:

- 1 **Camping gedrag:** gebruiken de camper als caravan. De camper staat langere tijd op een campingplaats-> meer behoefte aan voorzieningen.
- 2 **Camperplaats,** al dan niet betaald: Veelal zoekers van veiligheid en beperkte voorzieningen t.b.v. de camper. De overnachtingsplek zelf staat niet voorop, de omgeving waar het doel is van het bezoek wel.
- 3 **'Wilde' / gratis plek:** naar mate het aantal camperaars toeneemt, neemt deze groep verhoudingsgewijs af.

Met name van de eerste twee groepen kan de regio profiteren. Het stimuleren van de 2^e groep kan kansen bieden zonder grote investeringen. Niet primair in de camperplaats investeren maar in het te bezoeken product. De camperplaats moet voorzien in de belangrijkste behoeften nl: losplaats water/toilet en watertappunt. Daarnaast is een aantal stroompunten gewenst.

Staatsbosbeheer heeft een campingproduct dat past bij de uitstraling die zij willen: 'Logeren bij de boswachter'. Voor de Biesbosch zouden zij het liefst bij dat beeld aansluiten, bij een bestaande voorziening, liefst aan de rand. Uitermate geschikt om meerdere dagen te verblijven. Een deel van de camperaars zoekt ook een ander product. Bijvoorbeeld een overnachtingsplek bij het Biesbosch Museumeiland om een Bevertocht in de avond of een vroege vogel tocht in de ochtend mee te kunnen maken. Een overnachting op een (veilige) P-plaats is dan voldoende, het comfort zit in de camper. De eventuele prijs van de overnachting is evenredig aan de voorzieningen die geboden worden.

Weinig voorzieningen-> weinig investeringen-> lagere prijs.

Dat geldt ook voor een bezoek aan de stad of aan Kinderdijk. Is het bezoek het hoofddoel dan is de overnachtingsplaats secundair, los van de wens van de bestemming om een bepaalde uitstraling mee te geven aan dit deel van het bezoek.

Een camperplaats met lage investeringen is ook eenvoudiger te verplaatsen. Hierdoor is het mogelijk tijdelijke locaties in te richten (voor de periode van 1 of meer jaren).

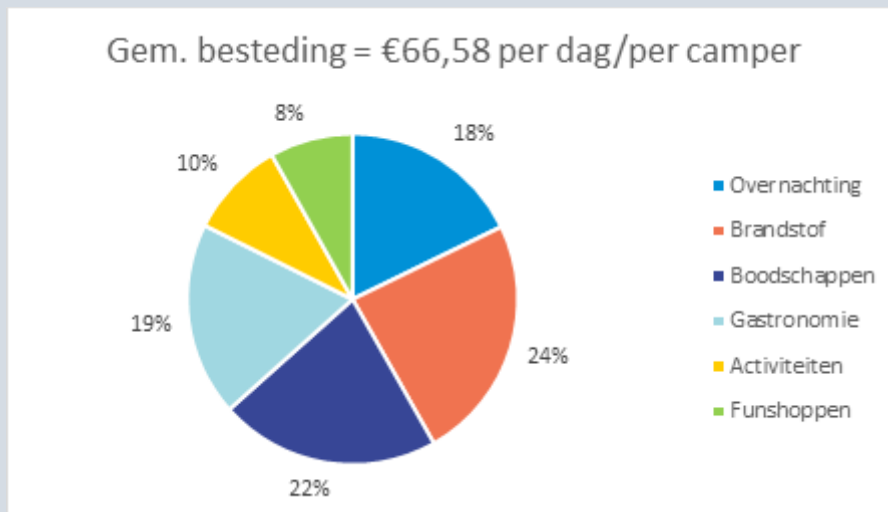
Economische spin-off

In 2016 heeft de Nederlandse Kampeerauto Club (NKC) een onderzoek onder haar ruim 40.000 leden gehouden. Een representatief aantal heeft daadwerkelijk deelgenomen. Uit het onderzoek blijkt dat de Nederlandse camperaars in 2016 ruim 400 miljoen euro hebben uitgegeven aan brandstof, overnachtingen, boodschappen/uit eten gaan en winkelen.

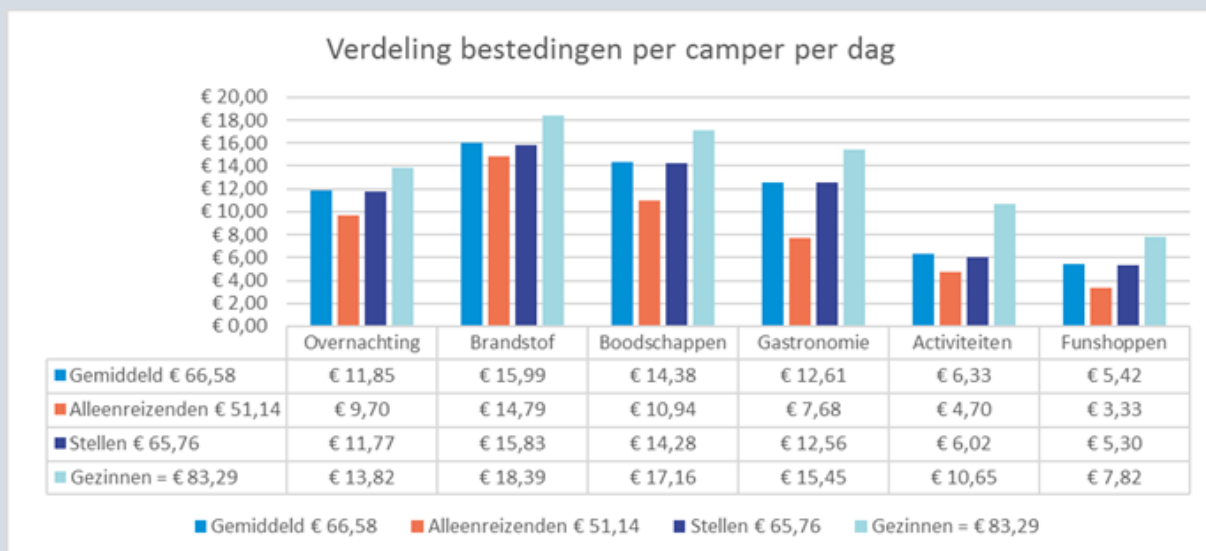
Nederland ontving €182 miljoen, waarvan €70 miljoen van de Nederlandse camperaars (31%

overnachting, 22% aan horeca, idem aan uitgaven in winkels en 18% aan vervoerskosten). Het merendeel van de uitgaven van Nederlandse campers vloei naar Frankrijk en Duitsland. De NKC wijdt dit aan het tekort aan camperplaatsen in Nederland, die voldoen aan de verwachtingen/wensen van de gebruikers. Natuurlijk zijn er op papier genoeg plaatsen voor de ruim 106.000 geregistreerde campers in Nederland maar een deel van de gebruikers hebben andere wensen voor de overnachtingsplaats dan de luxe camping

Uit een poll, die in augustus 2017 is gehouden op www.campercontact.nl, de camperlocatie site van de NKC en één van de grootste in Europa, komen de volgende cijfers over de bestedingen:

Bron: NKC-poll op campercontact

Bron: NKC-poll op campercontact

Een onderzoek onder Duitse Campers gaf een hogere dagbesteding aan.

Groei gebruikers

In 2001 waren 20.000 campers geregistreerd in Nederland, 10 jaar later waren dat er al 66.000. In 2015 steeg het aantal geregistreerde campers naar 90.000 en in 2017 zijn we de 106.000 gepasseerd! In Europa is de stijging minstens zo opzienbarend: Van 500.000 in 2011 tot ruim 2 miljoen in 2017.

2001		2011		2015		2017	
Nederland		Nederland	Europa	Nederland	Europa	Nederland	Europa
20.000		66.000	500.000	90.000	1.400.000	106.000	2.000.000

Allemaal potentiële bezoekers, mits gekeken wordt naar de wensen van de bezitters van een camper, een aparte doelgroep.

Wat is het profiel van de Nederlandse camperaar

Uit het NKC-onderzoek komt het profiel van gemiddelde camperaar:

- De leeftijd: 62 jaar
- Hoger opgeleid
- 6x per jaar op reis (3x 1-3 dagen)
- Gebruikt camper 67,1 dagen per jaar (NKC lid: 78,8 p/j)
- 4% gaat langer dan 3 maanden op reis (NKC leden)
- De besteding is € 66,58 per camper per dag (poll augustus '17)
- Men reist over het algemeen met 2 personen (82%), 14% met gezin en 6% alleen.
- Fietsen en wandelen zijn favoriete bezigheden
- Bezoek aan natuur, maar ook stedentrips

De ervaringen op de camperplaatsen in de regio wijzen erop dat de buitenlandse bezoekers hetzelfde profiel hebben als de Nederlandse camperaar. Ook andere onderzoeken wijzen dit uit. Uit een Duits onderzoek blijkt dat de uitgaven per camper daar iets hoger liggen, waarschijnlijk veroorzaakt door de grotere afstanden en de daarmee samenhangende brandstofkosten.

	NKC leden 2016	VWE 2016	Gem. aantal dagen	Gewogen gem. aantal dagen
<55 jaar	21,4%	32,6%	44,4	
56-65 jaar	34,9%	30,1%	58,9	
>66 jaar	43,7%	37,2%	93,85	
				67,1

Berekening gebruik camper op basis van voertuigregistratie

Waar over de bovenvermelde leeftijdscategorieën een vrijwel gelijke verdeling zichtbaar is bij de voertuig registratie (cijfers VWE) is er een duidelijke oververtegenwoordiging van de 66+ camperaar lid van de NKC (cijfers Landelijk Leden Onderzoek 2016). Het ietwat geflatteerde beeld van het aantal dagen dat de camperaar opstap is uit het landelijke onderzoek (78,8) is hierboven gecorrigeerd op basis van de verdeling gekoppeld aan de voertuigregistratie. Rest nog steeds een groot aantal gebruiksdagen dat wijst op een jaarrond gebruik door vele campers.

Hoe benader je de campertoerist?

Naast alle gebruikelijke kanalen waar toeristen hun informatie vandaan halen, heeft de camperaar een ruime keuze uit platforms op internet om zich te oriënteren. Uit het grote aantal leden van de NKC (40.000 bij ruim 106.000 geregistreerde campers in Nederland) blijkt dat een grote behoefte aan gespecialiseerde informatie en informatie door 'eigen mensen'.

Alle camperlocaties en campervriendelijke campings worden bijv. (gratis) vermeld op de site/app Campercontact.nl. Deze site kent niet alleen Nederlandse gebruikers maar wordt steeds populairder in geheel Europa. Er is een gratis versie met beperkte info en een uitgebreide koop-versie (gratis voor NKC leden) met foto's, reviews en zeer veel detail info over de voorzieningen.

Ook in de omringende landen zijn dergelijke app's en sites populair. De Duitse MeinWomo.net geeft naast de info over de locaties ook excursie tips/ wandel-fiets routes etc. Voor het gebruik van deze site moet je wel actief meewerken aan de actualisering en uitbreiding van de site. Door het plaatsen van foto's, reviews, tips verdien je punten, die voor het gebruik van informatie kunnen worden ingezet. Punten kunnen ook gekocht worden door minder actieve gebruikers.

Op de social media roeren de campers zich uitbundig. Op Facebook bijvoorbeeld zijn vele groepen actief onder soms bijzondere namen:

- Camperpraat en Treffens (Vlaams/Nederland: 13.500 leden)
- Camperclub zonder klagers (4.000 leden)
- Wild camperen (2.500 leden)
- Camperfriend (5.200 leden)
- Camperclub (11.200 leden)
- Camperplaatsen grote campers (1.100 leden)
- Camper plekjes en stekjes Nederland, België...(4.600 leden)
- Campers onder elkaar (5.900 leden)
- Overnachten met je camper (8.100 leden)
- Etc.

Via deze groepen wordt zeer veel informatie gedeeld of worden suggesties gevraagd voor leuke trips en interessante camperlocaties. Natuurlijk zullen campers zich bij meerdere groepen aansluiten.

Door het delen van informatie over evenementen, speciale gebeurtenissen, attracties, tentoonstellingen heeft de VVV ZHZ in de afgelopen jaren al veel reacties gekregen op (gratis) posts in deze groepen. Het is een arbeidsintensieve klus maar het bereik is goed. Soms is uit een review te achterhalen dat men n.a.v. een post de camperlocatie heeft bezocht.

Ook social-media groepen in omringende landen kunnen worden betrokken bij de informatieverstrekking. Heel veel campers maken gebruik van de informatie van en door campers. Veelal rijdt men op basis van coördinaten voor de navigatie en de reviews van camperlocaties/omgeving.

Ontwikkeling markt

De verkoopcijfers over de maand mei van de brancheorganisatie KCI (caravan- en camperimporteurs) geven aan dat t.o.v. mei 2016 er een verkoopstijging van campers heeft plaatsgevonden van 59,1 %.! De verkoop van gebruikte campers steeg met 7,5%.

Door de toename van het aantal campers stijgt ook het aantal campers op de tweedehands markt. De camper, een kostbare aanschaf bij nieuwoop, wordt toegankelijker voor een bredere markt. Aangenomen mag worden dat de markt hierdoor wat zal verjongen en dat meer gezinnen met kinderen gebruik zullen gaan maken van een camper. Procentueel blijft dit echter een kleine groep t.o.v. het totaal.

Alhoewel dit niet bevraagd is in het onderzoek van de NKC ligt het in de lijn der verwachting dat verhoudingsgewijs gezinnen eerder een camping bezoeken vanwege de faciliteiten/contacten. Op dit moment ligt de verhouding van overnachtingen op 55% camping (al dan niet 'camper-vriendelijk') en 39% camperplaats. Dit zijn cijfers voor de Nederlandse Camperaars. De buitenlandse bezoekers verblijven voor 2/3 van de overnachtingen op camperplaatsen cq campervriendelijke campings. De NKC heeft al ruim 10 jaar een korting actie voor bij de ACSI aangesloten campings in voor- en naseizoen. Sinds 2012 worden er met ACSI gezamenlijk gidsen uitgegeven met campings en een selectie van camperplaatsen. Daarmee wordt het bezoek aan de deelnemende campings gestimuleerd en aantrekkelijk gemaakt.

Niet representatief maar wel een aanduiding is het geluid van een camperverhuurbedrijf uit Dordrecht, dat signaleert dat steeds meer jongere mensen een camper huren (nog steeds weinig gezinnen) en dat bestaande camperaars kennissen/vrienden meenemen naar het bedrijf om een 'proef-vakantie' met de huurcamper te maken.

Ook het camper-delen via gespecialiseerde sites wordt steeds populairder. Een goede manier om de kosten voor de eigenaar te beperken en om anderen in staat te stellen gebruik te maken van een camper. Dit geldt niet alleen voor een kennismaking met het camperen maar steeds meer ook voor mensen, die willen afzien van de hoge lasten, stalling, etc. in tijden dat de camper niet gebruikt wordt.

Camperplaatsen

Bij de camperaar, die niet primair voor de camping kiest, is vaak niet de overnachtingsplek maar de bestemming/attractie het doel en dient de camperplaats 'slechts' als overnachtingsplek. Ook kiest men vaak voor een camperplaats als men op doorreis is. Het eigen 'Tiny-house op wielen' vormt de basis voor het comfort. De voorzieningen van de camperplaats zijn de aanvulling op het geheel. De activiteiten worden ondernomen op de bestemming en daar wordt geld bij uitgegeven. De plek waar de camper staat is minder belangrijk, mits deze veilig aanvoelt. De groep die helemaal 'wild' wil staan is beperkt.

Voor de NKC staat daarom vast dat de camperaar best bereid is te betalen voor een veilige plaats met enkele meest noodzakelijke voorzieningen. Noodzakelijk, ook om o.a. vervuiling van de omgeving tegen te gaan:

- Afvoerplaats vuilwater/toilet
- Vuilcontainer

Veel gevraagde faciliteiten (al dan niet tegen extra betaling):

- Inname water
- Stroom
- Wifi
- Toilet
- Douche

Alhoewel Nederland in rap tempo bezig is de achterstand aan campervoorzieningen in te halen, berekent de NKC (zomer 2017) nog steeds een tekort van 360.000 camperplaatsen of plaatsen op campervriendelijke campings in Nederland. Hierdoor loopt het land inkomsten mis van Nederlanders en bezoekers uit de rest van Europa. Ook kan een deel van de overlast van te volle camperplaatsen veroorzaakt worden door het tekort.

Een vrij nieuw fenomeen in het camperlandschap is het “Camperpark”, een grootschalige voorziening, alleen gericht op campers waar soms wel en soms geen direct toezicht aanwezig is en via geautomatiseerde systemen naast toegang ook voorzieningen als stroom en water kunnen worden verkregen. Wifi wordt al snel aangeboden en soms zijn toiletten en douches aanwezig. Het terrein is vaak een ha groot en kan tot 100 campers ontvangen. Naast het camperpark Kinderdijk zijn voorbeelden te vinden in Zeeland, Noord-Holland en Limburg. De waardering voor deze parken is groot. De gasten, ook hier voornamelijk stellen, verblijven er 1-2 nachten en trekken dan weer door.

Kansen voor de regio

Naast een plek om te overnachten heeft de camperaar een bestemming nodig. De bestemming is vaak leidend in de keuze van een overnachtingslocatie.

Een camperaar stalt zijn ‘tiny-house’ en zal voor het bereiken van de bestemming gaan wandelen, fietsen of heeft aanvullend vervoer nodig. De regio Water3hoek beschikt over:

- Wandelnetwerk
- Fietsknooppuntennetwerk
- Waterbus netwerk
- Goede bus- en treinverbindingen
- Goede aansluitingen op snelwegen

Hierdoor is de regio voor de camperaar met name geschikt voor een ‘bezoek-verblijf’: Vanuit de overnachtingsplek worden attracties bezocht. Afhankelijk van de soort overnachtingsplek zal gekozen worden om langer te verblijven en vandaar uit de bezoeken af te leggen of door te trekken om dichterbij het volgende bezoekdoel te zijn.

Op het Camperpark Kinderdijk constateert men:

- *verhoudingsgewijs minder Nederlandse overnachtingen: er wordt gewezen op de, in verhouding tot de overnachtingsprijs, erg hoge kosten toeristenbelasting*
- *meer gezinnen in augustus (Italianen)*
- *bezoekdoelen: primair Kinderdijk, daarnaast (per Waterbus) Rotterdam en in toenemende mate Dordrecht*
- *Kansen voor extra bezoek: lange weekenden in België en Duitsland*

Waterbus

Met name de Waterbusverbindingen zijn van toegevoegde waarde voor de regio en kunnen nog beter benut worden om de aandacht van de camperaar te trekken. Door de Waterbus wordt de actieradius vanaf de overnachtingsplek van de camperaar (als wandelaar/fietser) flink vergroot o.a. door de mogelijkheid gratis de fiets mee te nemen aan boord. De Waterbus verbindt de 3 iconen uit de regio: Biesbosch-Dordrecht -Kinderdijk met elkaar en geeft tevens de mogelijkheid om, als contrast, naar Rotterdam te reizen.

Via de site van de Waterbus zijn al diverse combi-tickets te koop. Dit kan nog worden uitgebreid en meer verbonden worden met de camperlocaties in de regio.

De Waterbus constateert een verhoogde omzet in de zomermaanden vanaf de halte Stadswerven. Zij concluderen dat dit mede door de campers wordt veroorzaakt. Doordat het gebruik vanaf deze halte het jaarrond laag is, staat het voortbestaan onder druk....

Customer journey

De Stichting Werelderfgoed Kinderdijk (SWEK) is, samen met Waterbus, gemeente Molenwaard en gemeente Alblasserdam, bezig met de ontwikkeling van een customer journey-app om de bezoeker te faciliteren en het bezoek aan Kinderdijk efficiënter te laten plaatsvinden. Daartoe zoekt zij samenwerking met aanbieders van product dat aansluit op de behoeften van hun bezoekers. In het geval van de camperaar zal dit bijvoorbeeld de aanbieder van een overnachtingsplaats zijn. De camperaar kan via de app worden geïnformeerd over de verschillende locaties waar ook gereserveerd kan worden. Tevens wordt de camperaar dan geïnformeerd over het vervolgvervoer en/of de wandel/fietsroute naar Kinderdijk. Ook voor het vervolgvervoer kunnen tickets worden aangeschaft, al dan niet verwerkt in een arrangementsprijs. De Stichting hoopt met de app niet alleen haar producten beter onder de aandacht te brengen en te verkopen maar ook om duurzamer om te gaan met de vervoersbewegingen. Doordat partijen met aanvullend product ook via de app hun gasten in contact brengen met het aanbod wordt de markt groter en kunnen de kosten voor het systeem worden opgebracht uit de onderling gemaakte reserveringen.

- *Door de geboden 'aanvullend vervoer' faciliteiten, in combinatie met de twee belangrijkste activiteiten van de camperaar, wandelen en fietsen, is de regio in staat een breed palet van bezoekdoelen aan te bieden, die binnen redelijke tijd te bereiken zijn voor de camperaar: Historie, cultuur en natuur, verpakt in een typisch Hollandse omgeving van polders en rivieren.*
- *Met het aanbieden van de juiste variatie aan overnachtingsplekken voor campers, maakt deze regio zich bijzonder interessant.*

Molenwaard

In Molenwaard (ten westen van Nieuw-Lekkerland) gekeken naar een locatie om de grote hoeveelheid bussen op te vangen nadat zij hun gasten hebben afgezet bij de molens. Dit bus parkeerterrein kan in exploitatie worden gegeven in combinatie met een camperlocatie. Een terrein, dat daarvoor in aanmerking komt is het terrein van de voormalige waterzuivering en huidige gemeentewerf. Deze gemeentewerf zal binnen 5 jaar worden verplaatst. Het drinkwaterbedrijf Oases heeft interesse om daar een drinkwaterzuivering te plaatsen maar dan blijft voldoende ruimte over voor de inrichting van een camperterrein.

Voordeel:

- Op loopafstand van de molens, “zichtafstand”,
- Kan worden uitgebreid met ‘groene deel’ van de ijsbaan.

- Nieuw-Lekkerland kan meer profiteren van de (boodschappen) uitgaven van Camperaars en door het bezoek te verlengen kunnen de overige kernen van Molenwaard meer profiteren van de (fietsende/wandelende) camperaar.

Door de combi met bus parkeren kan de exploitatie interessant zijn: deel bus parkeerterrein kan gebruikt worden voor dagparkeren en overloop camperlocatie. De totaal capaciteit van het camperdeel is daardoor flexibel. Eventueel 1 toegangspoort met 1 betaalsysteem.

Nadeel:

Verkeersstroom is moeilijk te sturen. Om verkeer over de dijk langs de Noord te weren dient het verkeer vanaf de A15 via de N214, N481 en N480 te worden geleid d.m.v. bebording. Camperaars rijden veelal op de coördinaten en vanuit de richting Rotterdam zal dan door de navigatie verwezen worden via Alblasserdam en Kinderdijk.

Het terrein van de ijsbaan is zeer drassig. Hierdoor zullen de inrichtingskosten oplopen.

Beschikbaarheid laat mogelijk nog enkele jaren op zich wachten en de houding van Oases t.o.v. de inrichting voor campers is onzeker.

Overige Water3hoek locaties:

Dordrecht (centrum)

De locatie Stadswerven staat onder druk van de woningbouw. Deze locatie is nu de schakel tussen bezoek aan de stad/evenementen, Biesbosch (fiets en Waterbus) en Kinderdijk/Rotterdam. Om een gelijke functie te houden zou er een locatie in de directe omgeving gezocht moeten worden. Inpassing in het huidige plan Stadswerven zal economisch niet haalbaar zijn.

Om de verblijfsduur in de resterende jaren te verhogen moet een terrein wat groener ogen en, wanneer gedacht wordt aan exploitatie door derden, afsluitbaar zijn.

De gemeente kiest vooralsnog om het huidige aantal plaatsen te handhaven en nieuwe, tijdelijke, locaties te benutten voor de opvang van groei. De gemeente wil actief meedenken om tijdelijke locaties in beeld te brengen. Met beperkte voorzieningen zodat de investeringen geen rem zijn op het verplaatsen. Ook aan combi's met derden wordt gedacht en waar mogelijk wil men meedenken om initiatieven te faciliteren (extra plaatsen buiten de camping, combi met jachthaven/zwembad, etc)

De Nieuwe Dordtse Biesbosch

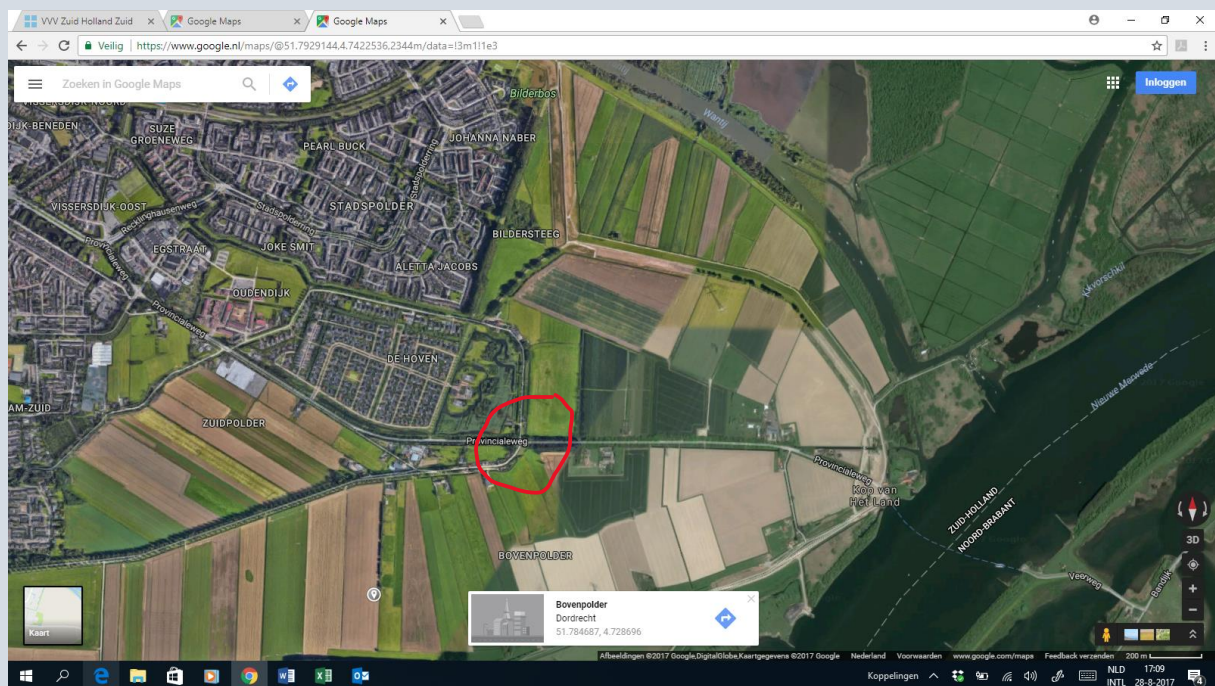
In de combi cultuur/natuur past een verblijf in de Nieuwe Dordtse Biesbosch uitstekend. De herinrichting van de polder kan worden benut om rekening te houden met de (komende) vraag naar overnachtingsplaatsen: De inrichting van een groot P-terrein aan de Provinciale weg/Zuidendijk biedt deze mogelijkheid. Het terrein is eigendom van de gemeente maar zal in beheer worden gegeven aan het Parkschap.

Voordeel:

- Op fiets/wandel afstand van attracties in de Biesbosch (bezoekerscentrum, museumeiland)
- Horeca/ winkels op fietsafstand
- Schept sociale controle op een wat afgelegen P-terrein

Nadeel:

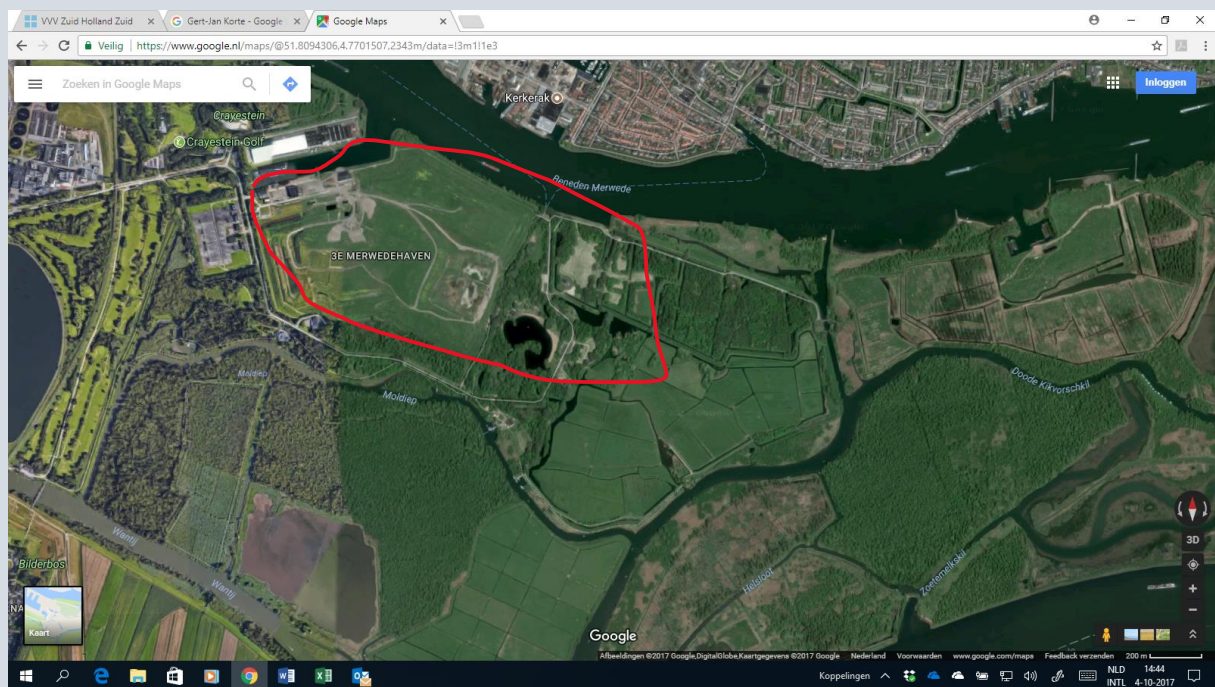
- (nog) geen Biesbosch beleving
- Afgelegen plaats
- Bewoners aan Zuidendijk zijn niet geïnformeerd.
- Goed info-paneel is noodzakelijk om te profiteren van de camperaar

Biesbosch:

Op het eiland van Dordrecht zijn mogelijkheden aan het einde van de Baanhoekweg en (op termijn) rond de stort van de 3^e Merwedehaven.

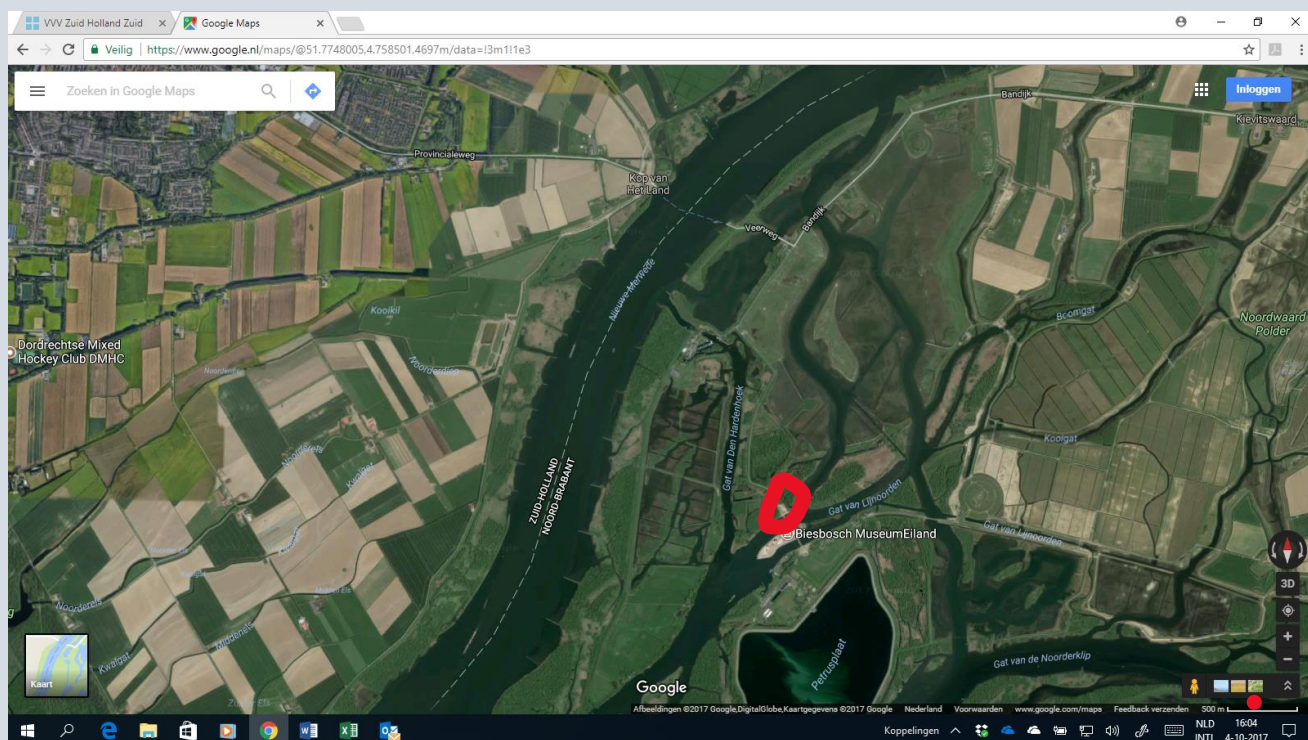
Op de plek waar het wellness centrum zou verschijnen zijn de noodzakelijke aansluitingen aanwezig. Voor deze locatie, 'de kuil', wordt gezocht naar een vorm van exploitatie, die kan bijdragen aan de resultaten van het Parkschap. De grond in beheer bij het Parkschap. Het past ook bij de wens van Staatsbosbeheer om campervoorzieningen aan de rand van de Biesbosch te creëren.

Daarnaast is er de mogelijkheid om bij de herinrichting van de stort 3^e Merwedehaven, rekening te houden met de exploitatie van camperplaatsen.

Beide locaties (keuze) kunnen bij voldoende omvang (50-100 plaatsen) zelfstandig worden geëxploiteerd of, indien kleiner, in samenhang met een andere voorziening. Op dit moment vindt nog een aanbesteding plaats en het lijkt logisch de uitkomst af te wachten. Indien de start van nieuwe activiteiten niet binnen 5 jaar is te voorzien dan kan gestart worden met een camperlocatie.

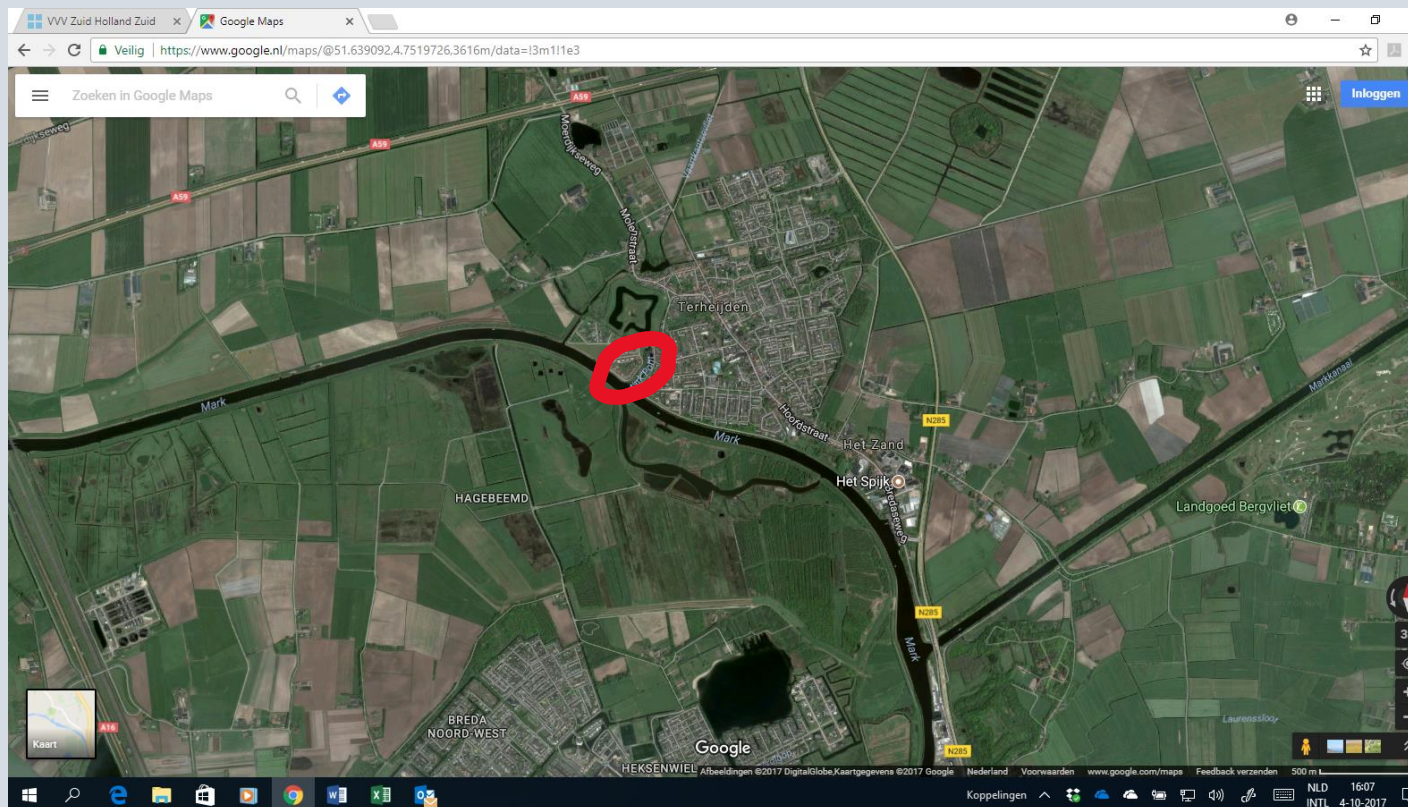
Zoals eerder genoemd vraagt de camperaar ook om plaatsen waar de Biesbosch beleving groot is, bijvoorbeeld bij het museum-eiland, waar hij gebruik kan maken van de activiteiten in de Biesbosch. Het 'oude' parkeerterrein is geschikt voor de inrichting van enkele plaatsen zonder voorzieningen.

Brabantse zijde

Drimmelen

Naast de bestaande locaties zou de gemeente Drimmelen het toejuichen als derden het initiatief nemen om te komen tot meer camperplaatsen om aan de toenemende vraag te voldoen en 'wild camperen' tegen te gaan. Liefst in combi met bestaande bedrijven. De gemeente wil zelf geen camperplaatsen aanbieden. De gemeente heeft nog 1 jachthaven (Terheijden) in beheer en zoekt daarvoor een beheerder/eigenaar. Daar ziet de gemeente ook mogelijkheden voor een aantal camperplaatsen (mogelijk verzet vanuit de omwonenden)

Geertruidenberg

Ook deze gemeente sluit de gratis camperplekken (handhaven!) en wil bestaande initiatieven ondersteunen en uitbouwen. Er wordt actief gekeken naar meer camperplaatsen bij de locatie van de Watersportvereniging Geertruidenberg, waar nu 18 plaatsen beschikbaar zijn

Initiatieven van ondernemers

Een bijzonder initiatief in de Biesbosch is dat van Biesbosch Adventures dat onder de naam AquaHome huisjes op pontons in de Biesbosch verhuurt. De AquaHome wordt door een schipper (elektrisch voortgestuwd) naar een locatie in de Biesbosch gevaren. De gasten kunnen een sloepje of kano daarbij huren om vanaf de ligplaats zelf de Biesbosch te gaan verkennen. Het ponton kan ook geschikt worden gemaakt voor campers, inclusief vuil wateropslag etc. Een tijdelijk, eigen, Tiny house op het water. In goed overleg met het Parkschap kunnen locaties gekozen worden waar de 'witte dozen' niet storender zijn dan de witte boten.

Vanuit een **ontwikkelaar van camperparken** wordt met interesse naar deze regio gekeken. Hij is geïnteresseerd in een jaarrond exploitatie van een terrein van ongeveer 1 ha (50-100 campers). Voorwaarden om te kunnen slagen zijn (naast een aantrekkelijke omgeving voor bezoek):

- Max. grondprijs € 15, =m2 (landbouwgrond) of daarmee samenhangende huur/pacht en
- Een exploitatie termijn van minimaal 10 jaar om de investeringen rendabel te kunnen maken

De huidige eigenaar van het camperpark Kinderdijk denkt actief mee met de gemeente Alblasserdam bij het vinden van een nieuwe locatie. Primair in Alblasserdam maar mogelijk ook voor satelliet locaties in de regio.

Steeds meer campinghouders zijn bereid na te denken over aanpassingen, waardoor die bedrijven aantrekkelijker worden voor campers (buiten de poort/kleinere plaatsen/aangepaste prijzen).

Het fenomeen “Campererf” (camperlocaties bij de boer) krijgt uitbreiding bij boerenbedrijven in de omliggende regio’s.

Bedreigingen

Met name vanuit de Brabantse gemeenten is overlast op de (gratis) camperplaatsen gemeld. Zo veel zelfs dat regelmatig politie er bij betrokken was om de overlast te beperken. “Ongewenst bezoek”, zoals dit werd genoemd, heeft bij nader inzien vaak niet met de echte campers te maken maar handhaving wordt bemoeilijkt door campers toe te laten.

Overlast/ kosten door het moeten ruimen van achtergelaten afval wordt ook genoemd. De gemeente Geertruidenberg en Drimmelen faciliteren daarom geen gratis camperplaatsen meer.

Veel gemeenten komen eerder in aanraking met de lasten dan de lusten. Die laatste komen meestal niet (direct) ten goede aan de gemeenten, de eerste wel.

Wanneer recreatie en toerisme als een belangrijker item binnen het gemeentelijk beleid is, wordt de belangstelling voor deze vorm van verblijfstoerisme groter. Dan gaan de gemeente ook ondernemers faciliteren, die camperplaatsen willen inrichten. Geen van de gemeenten heeft de intentie zelf camperplaatsen te beheren.

Alblasserdam en Molenwaard krijgen in delen van het jaar zeer veel ‘camperbewegingen’ te verwerken door het bezoek aan Kinderdijk. Individueel bezoek dat relatief veel hinder veroorzaakt op de smalle dijkwegen naar en van Kinderdijk. Daardoor kan een lust een last worden.

De SVR (Stichting Vrije Recreatie, kamperen bij de boer) meldt een fors aantal klachten van aangesloten bedrijven mn uit Zeeland door gebrek aan handhaving op gratis plekken, waar veel meer campers staan dan waarvoor vergunning is afgegeven. Ook daar wordt vervuiling gemeld. Zeeland is een provincie waar weinig camperplaatsen zijn t.o.v. het grote aantal campings. Dat wringt aan beide kanten.

De Recron, in de regio Water3hoek relatief weinig aangesloten bedrijven, verzet zich tegen het gratis cq tegen (te) lage tarieven aanbieden van camperplaatsen door gemeenten. Zij zien dit als oneerlijke concurrentie en hebben via de rechter afgedwongen dat gemeenten minimaal de investeringskosten van inrichting moeten verhalen op de camperaar. De rechter heeft een uitzondering gemaakt indien

de gemeente kan aantonen dat het algemeen belang gediend is met het aanbieden van camperplaatsen.

De snelle conclusie, dat iemand die zoveel investeert in een camper ook best kan betalen voor een overnachtingsplaats, is vaak te horen. Gemakshalve wordt dan voorbijgegaan aan het feit dat geld vaak niet het motief is om te kiezen voor een andere plek dan een luxe camping. De andere wensen van de camperaar zijn bij die 'snelle conclusie trekker' nog niet duidelijk genoeg, waardoor een onjuist beeld ontstaat.

- *Succes kan ook eenvoudig tegen je keren. Als succes wordt ervaren als overlast of als de kosten/opbrengsten niet bij dezelfde partijen terecht komen, kan de balans negatief uitslaan voor de camperaar.*
- *Ook de camperaar zal moet bijdragen aan het beeld dat de omgeving heeft: Wensen duidelijk maken en gedrag aanpassen.*

Centrale voorzieningen

Naast camperlocaties met eigen voorzieningen voor het lozen van vuil water/toilet, is het interessant te bekijken of t.b.v. de kleinere of tijdelijke locaties centrale voorzieningen gecreëerd kunnen worden. Altijd in combi met een bestaande voorziening. In het oosten van het land zijn goede voorbeelden in combi met een tankstation, waar een losplaats is ingericht voor grijs en zwart water + een kraan voor inname van water. De voorziening is in beheer bij het tankstation. De combi is duidelijk: men hoopt brandstof te verkopen in ruil voor de service.

In diverse landen heeft de overheid bijv. campings verplicht campers toe te laten voor het lozen van het afvalwater/toilet. Dit om vervuiling tegen te gaan. De campings mogen uiteraard een vergoeding rekenen.

In bijv. Italië tref je bij vrijwel ieder tankstation/P-terrein langs de autostrada een loosvoorziening aan, die duidelijk op de snelweg wordt aangegeven.

Centrale voorzieningen, of voorzieningen op openbare terreinen, kunnen ook gebruikt worden door de lokale bevolking aan het einde van een campertrip. Ook dan wordt vervuiling voorkomen.

Bijlage 1

Locatieonderzoek campers Alblasserdam en Molenwaard

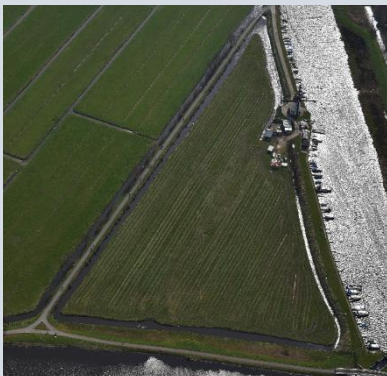
Mei 2017

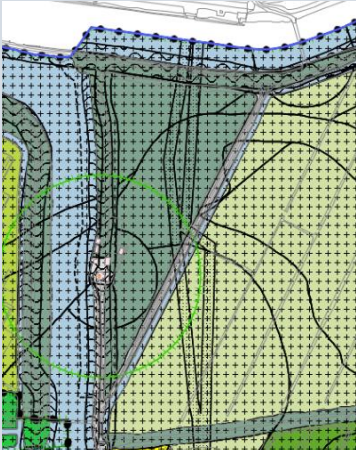
V1.0

Inventarisatie nieuwe locaties voor het parkeren van campers en/of overnachten

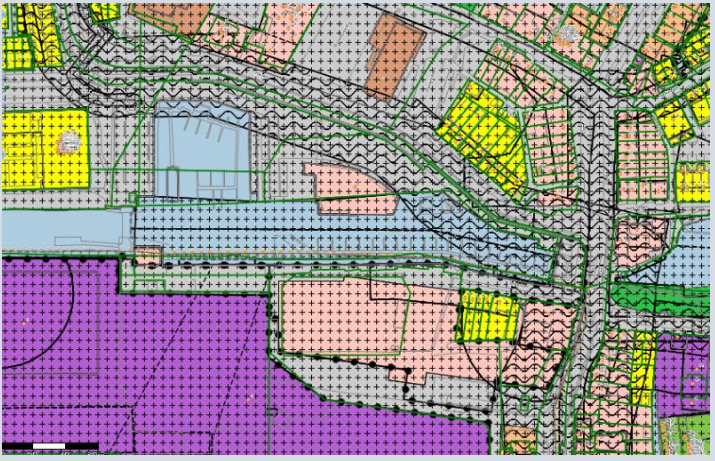
Alblasserdam

1. Perceel nabij Kortlandse molen
2. Havengebied – centrum Alblasserdam
3. Perceel sportpark Souburgh
4. Merkon Kloos
5. Manege
6. HOV Grote Beer
7. Nedstaal?

ALBLASSERDAM	Locatie: Perceel nabij Kortlandse molen
Aspecten:	
Korte omschrijving locatie (omgeving en wat speelt er nu op dit moment)	Het gebied ligt ten noorden van Alblasserdam, midden in het landelijke gebied van het dorp. Nabij staat de Kortlandse molen (monument?) Het stuk grond heeft de vorm van een driehoek. De locatie is vlak bij de molens van Kinderdijk (fietsafstand). Vanaf de locatie zijn de molens in de verte al zichtbaar.
Oppervlakte	2,2 ha
Hoeveel campers kunnen op de locatie (max zonder groot rijbewijs 12m l – 2,55m b – 4m h)	
Verhard of onverhard	Onverhard
Stedelijk of ruraal	Ruraal
Aanrijdroute(s)	1. A15, via oud-Abblas, over Kortland buitengebied Oud-Abblas 2. A15, via Edisonweg, Oude Torenweg, Vondellaan, Bilderdijkstraat, Kortland
Eigendom (gemeente/privaat – wie?)	Privaat: Teus Dekker
Wensen voor de locatie in de toekomst eigenaar	?
Bestemmingsplan	Landelijk gebied Alblasserdam – ontwerp Enkel bestemming Natuur a. behoud en versterking van de aan de natuurgebieden eigen zijnde natuurwaarden; b. behoud en versterking van de landschapswaarde; c. het (laten) beweiden door dieren; d. extensieve dagrecreatie; e. groenvoorzieningen; f. voet- en fietspaden; g. water en waterhuishoudkundige voorzieningen. Er mag op deze bestemming niet gebouwd worden Bevat waterleidingen, archeologische beschermingszone, valt binnen de molenbiotoop van de Kortlandse molen

	
Juridische zaken die geregeld moeten worden/ proces in tijd	Bestemmingsplan wijziging – waarschijnlijk wijziging bestemming → procedure van 1 jaar. Verhuurcontract bestaande eigenaar APV
Beleidsdoelen voor de locatie	Nu extensieve dagrecreatie en geen mogelijkheden voor overnachting Hoort dit nog in de ruilverkaveling?
Overige + en – punten	+ Fietsafstand van het centrum - niet in het centrum - aanrijdroute is lang en kan overlast veroorzaken voor omwonenden
Wanneer beschikbaar?	?

ALBLASSERDAM	Locatie: Havengebied – centrum Alblasserdam
Aspecten:	
Korte omschrijving locatie (omgeving en wat speelt er nu op dit moment)	Locatie is aan de rand van het centrum van Alblasserdam in het havengebied. Omringd door loodsen van Oceanco, water, portiersloge, Landvast en woningen. Een gedeelte wordt nu ook gebruikt voor camperparkeren en vernachten. De locatie wordt nu zeer gewaardeerd door de gasten. Winkels, de waterbushalte, cafes en restaurants zijn op loopafstand. Werelderfgoed op fietsafstand.
Oppervlakte	Weten nog niet precies de locatie
Hoeveel campers kunnen op de locatie (max zonder groot rijbewijs 12m l – 2,55m b – 4m h)	Nu 44
Verhard of onverhard	Verhard
Stedelijk of ruraal	Stedelijk
Aanrijdroute(s)	1. Via A15, Dam/Ruigenhil, Marineweg of Haven
Eigendom (gemeente/privaat – wie?)	Gemeente
Wensen voor de locatie in de toekomst	Er is een ambitie in ontwikkeling voor het havengebied. De raad beslist hierover in mei 2017. 180 parkeerplaatsen voor transferium functie.
Bestemmingsplan	Herstelplan Alblasserdam Afhankelijk van de plan gelden diverse bestemmingen - nu tijdelijke afwijking van gebruik voor drie jaar.

	
Juridische zaken die geregeld moeten worden	Op de bestemming verkeer mag worden overnacht met besluit van college en wijziging in APV
Beleidsdoelen voor de locatie	Ambitie ontwikkeling Haven gebied
Overige + en – punten	Tijdelijke locatie voor campers. Ambitie zorgt voor diverse ruimtelijke ingrepen
Wanneer beschikbaar?	?

ALBLASSERDAM	Locatie: Perceel sportpark Souburgh
Aspecten:	
Korte omschrijving locatie (omgeving en wat speelt er nu op dit moment)	Onderdeel van sportpark Souburgh. Het is nu nog een voetbalveld. De locatie ligt achter de nieuwbouw van de woonwagenbewoners. Strak naast de locatie ligt de Vinkenspolderweg, een van de drukke doorgaande wegen in Alblasserdam
Oppervlakte	1 ha
Hoeveel campers kunnen op de locatie (max zonder groot rijbewijs 12m l – 2,55m b – 4m h)	
Verhard of onverhard	onverhard
Stedelijk of ruraal	Ruraal/stedelijk
Aanrijdroute(s)	Via A15, Edisonweg, Vinkenspolderweg
Eigendom (gemeente/privaat – wie?)	Gemeente
Wensen voor de locatie in de toekomst	Afstoten veld ten behoeve van een kunstgrasveld.
Bestemmingsplan	Herstelplan Alblasserdam Bestemming sport, max bebouwingspercentage van 5. a. het uitoefenen van sportactiviteiten;

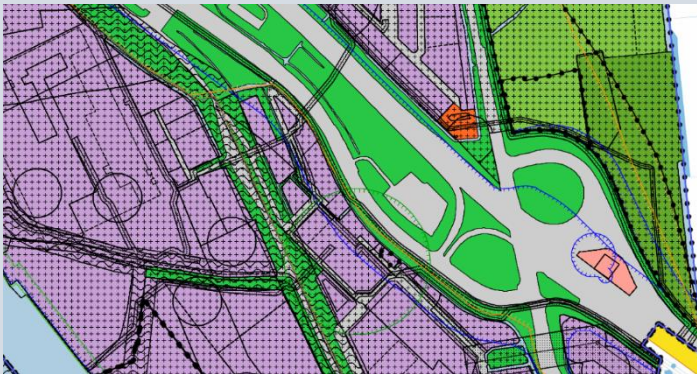
	b. aan de functie onder a gebonden kantoren en horecavoorzieningen, tot een gezamenlijke grondoppervlakte van maximaal 200 m²; c. aan de functie onder a gebonden parkeervoorzieningen; d. ter plaatse van de aanduiding "horeca van categorie 1" tevens voor een horecabedrijf uit categorie 1, zoals bedoeld in lid 1.55 onder a; e. ter plaatse van de aanduiding "manege" tevens voor een manege alsmede een paardenbak; f. ter plaatse van de aanduiding "sporthal" tevens voor een sporthal, zwembad en daaraan gebonden kantoren en horecavoorzieningen, tot een gezamenlijke grondoppervlakte van maximaal 300 m²; g. groenvoorzieningen en water; h. erven en tuinen; i. paden en wegen; Waarde Archeologie
Juridische zaken die geregeld moeten worden	Overeenkomst sportpark souburgh wijzigen? Bestemmingsplanwijziging -
Beleidsdoelen voor de locatie	
Overige + en – punten	+ Dichtbij het dorp - Bij Souburgh/Vinkenwaard mogelijk de groep camperaars eerder weghouden van het dorpscentrum en zal het aangeboden leisureprogramma ook concurreren. - Geen goede aansluiting met Waterbus - Aan een zeer drukke weg. Ingrepen zoals een geluidsscherm zijn wellicht nodig?
Wanneer beschikbaar?	?

ALBLASSERDAM	Locatie: Merkon Kloos
Aspecten:	
Korte omschrijving locatie (omgeving en wat speelt er nu op dit moment)	Ontwikkel locatie aan de rand van het dorp.
Oppervlakte	PM
Hoeveel campers kunnen op de locatie (max zonder groot rijbewijs 12m l – 2,55m b – 4m h)	
Verhard of onverhard	Verhard
Stedelijk of ruraal	Stedelijk – tegen ruraal aan
Aanrijdroute(s)	A15 Dam/Ruigenhil – Haven – Oostkinderdijk – Westkinderdijk
Eigendom (gemeente/privaat – wie?)	Privaat
Wensen voor de locatie in de toekomst	Gebiedsperspectief in ontwikkeling. Diverse ontwikkel mogelijkheden onderzocht. Uitwerking volgt. Ook mogelijkheden voor transferiumlocatie. Tijdspad ontwikkel locatie is nog onbekend.
Bestemmingsplan	 Merkon Kloos uit 1970? Bedrijventerrein
Juridische zaken die geregeld moeten worden	Bestemmingsplan wijzigingen Contracten
Beleidsdoelen voor de locatie	Gebiedsperspectief / PM

Overige + en – punten	+ Zeer grote locatie + functiemenging mogelijk + faciliteiten voor zowel detailhandel als waterbushalte mogelijk + dichtbij het Werelderfgoed Kinderdijk - camperaars moeten eerst helemaal over de dijk naar de locatie rijden - niet binnen twee jaar als permante locatie beschikbaar

ALBLASSERDAM	Locatie: Manege
Aspecten:	
Korte omschrijving locatie (omgeving en wat speelt er nu op dit moment)	Manege met diverse boxen voor paarden en twee rijbakken. Ligging dichtbij het centrum. Aan de westzijde ligging achter een horeca strip. Aan de noordzijde ligging aan de Polderstraat en botenmaakbedrijf. Aan de oostzijde aan woonwijk. Zuidzijde aan de hellingen en A15.
Oppervlakte	Circa 7200m2
Hoeveel campers kunnen op de locatie (max zonder groot rijbewijs 12m l – 2,55m b – 4m h)	PM
Verhard of onverhard	Verhard/onverhard
Stedelijk of ruraal	Stedelijk
Aanrijdroute(s)	Via A15 – Dam/Ruigenhil – Polderstraat Alternatief via de Hellingen?
Eigendom (gemeente/privaat – wie?)	Privaat mevrouw W.C.Baan
Wensen voor de locatie in de toekomst	Mevrouw wil op niet te lange termijn verkopen?
Bestemmingsplan	Herstelplan Alblasserdam - Manege - Bescherm dorpsgezicht - Geluidszone – industrie - Archeologie – cat 5.

	
Juridische zaken die geregeld moeten worden	Bestemmingsplanwijziging gebruik minimaal
Beleidsdoelen voor de locatie	Geen – blijft manege
Overige + en – punten	- panden moeten worden gesloopt - Manege moet worden aangekocht - Dichtbij de snelweg die goed hoorbaar is + hergebruik van stukken + behoud functie voor recreatief gebruik? + Dichtbij het centrum + dichtbij de snelweg + redelijk dichtbij de waterbus halte

ALBLASSERDAM	Locatie: HOV Grote Beer
Aspecten:	
Korte omschrijving locatie (omgeving en wat speelt er nu op dit moment)	Aan de snelweg A15
Oppervlakte	PM
Hoeveel campers kunnen op de locatie (max zonder groot rijbewijs 12m l – 2,55m b – 4m h)	PM
Verhard of onverhard	Verhard/onverhard
Stedelijk of ruraal	Stedelijk
Aanrijdroute(s)	Via A15 – Grote Beer
Eigendom (gemeente/privaat – wie?)	PM
Wensen voor de locatie in de toekomst	
Bestemmingsplan	Herstelplan Alblasserdam - Verkeer/Groen?
Juridische zaken die geregeld moeten worden	Bestemmingsplanwijziging gebruik minimaal
Beleidsdoelen voor de locatie	
Overige + en – punten	

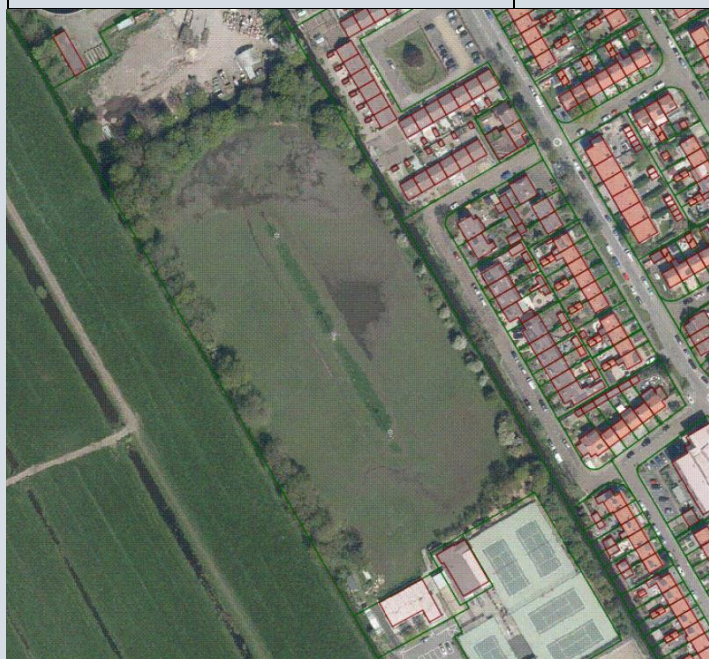
Molenwaard

- 1 **Locatie: Westrand NLL voormalige RWZI/Gemeentewerf**
- 2 **Locatie: Westrand NLL/Ijsbaan**
- 3 **Locatie: Westrand NLL/zwembad**
- 4 **Locatie: P&R Waterbushalte NLL**
- 5 **Locatie: Campererven**
- 6 **Extra locatie: Slingelandse Plassen**

MOLENWAARD	Locatie: Westrand NLL voormalige RWZI/Gemeentewerf
Aspecten:	
Korte omschrijving locatie (omgeving en wat speelt er nu op dit moment)	Op deze locatie zijn nu de gemeentewerf en een rioolwaterzuivering gesitueerd. De verwachting is dat de gemeentewerf binnen 5 jaar wordt verplaatst. De RWZI is buiten gebruik. Drinkwaterbedrijf Oasen is geïnteresseerd in deze locaties om hier een drinkwaterzuivering te realiseren. De verwachting is dat er binnen het perceel dat Oasen nodig heeft ruimte beschikbaar blijft voor camperovernachten.
Oppervlakte	Totaal ca. 15.000 m2 waarvan 5000 m2 beschikbaar blijft voor camperparkeren.
Hoeveel campers kunnen op de locatie (max zonder groot rijbewijs 12m l – 2,55m b – 4m h)	
Verhard of onverhard	Verhard
Stedelijk of ruraal	Rurale omgeving (aan de rand van NLL).
Aanrijdroute(s)	Via Lekdijk zowel vanuit de richting Alblisserdam als vanuit de Alblisserwaard.
Eigendom (gemeente/privaat – wie?)	Gemeente Molenwaard/WSRL
Wensen voor de locatie in de toekomst	Drinkwaterzuivering in combinatie met camperovernachten.
Bestemmingsplan	Bedrijventerrein
Juridische zaken die geregeld moeten worden	Aankoop door Oasen. Overeenkomst voor medegebruik
Beleidsdoelen voor de locatie	Combinatie van recreatieve functies aan de westrand van NLL
Overige + en – punten	- Waarschijnlijk zal het terrein totaal worden verhard (reserve locatie drinkwaterzuivering bij calamiteiten). + dicht bij dorp, zwembad, tennisbanen ca. + dicht bij Molengebied Kinderdijk + goed bereikbaar vanaf Lekdijk

	Locatie: Westrand NLL/Ijsbaan
Aspecten:	
Korte omschrijving locatie (omgeving en wat speelt er nu op dit moment)	Er ligt een slecht functionerende landijsbaan
Oppervlakte	18.000m ²
Hoeveel campers kunnen op de locatie (max zonder groot rijbewijs 12m l – 2,55m b – 4m h)	
Verhard of onverhard	Onverhard
Stedelijk of ruraal	Ruraal, dorpsrand
Aanrijdroute(s)	Vanaf Alblasserdam en vanuit de Alblasserwaard via de Lekdijk, Hoogaarslaan en Vletstraat
Eigendom (gemeente/privaat – wie?)	Gemeente Molenwaard
Wensen voor de locatie in de toekomst	Onderdeel van recreatieve rand Nieuw Lekkerland
Bestemmingsplan	Sport
Juridische zaken die geregeld moeten worden	Overeenkomst met IJclub
Beleidsdoelen voor de locatie	Combinatie van recreatieve functies aan de westrand van NLL
Overige + en – punten	- laag gelegen, vochtig terrein met beperkte draagkracht - overeenstemming met IJclub noodzakelijk + dicht bij dorp, zwembad, tennisbanen ca. + dicht bij Molengebied Kinderdijk + goed bereikbaar vanaf Lekdijk + wellicht combinatie mogelijk met verbetering van de ijsbaan.

	Locatie: Westrand NLL/zwembad
Aspecten:	
Korte omschrijving locatie (omgeving en wat speelt er nu op dit moment)	Zwembad ligt aan de rand van NLL en ziet een camping als mogelijkheid om meer inkomsten te verwerven.
Oppervlakte	Ca. 5000 m2
Hoeveel campers kunnen op de locatie (max zonder groot rijbewijs 12m l – 2,55m b – 4m h)	
Verhard of onverhard	Onverhard
Stedelijk of ruraal	Ruraal, aan rand van dorp
Aanrijdroute(s)	Vanaf Alblasserdam en vanuit de Alblasserwaard via de Lekdijk, Hoogaarslaan en Vletstraat
Eigendom (gemeente/privaat – wie?)	Gemeente Molenwaard
Wensen voor de locatie in de toekomst	Combinatie van recreatieve functies aan de westrand van NLL
Bestemmingsplan	Sport
Juridische zaken die geregeld moeten worden	?
Beleidsdoelen voor de locatie	
Overige + en – punten	+ dicht bij dorp, zwembad, tennisbanen ca. + dicht bij Molengebied Kinderdijk + goed bereikbaar vanaf Lekdijk + combinatie met zwembad

	Locatie: P&R Waterbushalte NLL
Aspecten:	
Korte omschrijving locatie (omgeving en wat speelt er nu op dit moment)	Industrieterrein, eigenaar heeft gedeelte gereserveerd voor toekomstige P&R van de Waterbushalte
Oppervlakte	Totaal 5000 m2 (P&R)
Hoeveel campers kunnen op de locatie (max zonder groot rijbewijs 12m l – 2,55m b – 4m h)	
Verhard of onverhard	Verhard
Stedelijk of ruraal	Stedelijk (industrieterrein)
Aanrijdroute(s)	Vanaf Alblasserdam en vanuit de Alblasserwaard via de Lekdijk,
Eigendom (gemeente/privaat – wie?)	Privaat, DB-Holding
Wensen voor de locatie in de toekomst	P&R Waterbushalte
Bestemmingsplan	Bedrijventerrein
Juridische zaken die geregeld moeten worden	Overeenkomst met eigenaar
Beleidsdoelen voor de locatie	
Overige + en – punten	+ Goed bereikbaar direct aan de Lekdijk + Ligging nabij Waterbushalte + Ligging nabij Molengebied Kinderdijk - meerdere functies op deze locaties zoals parkeren van auto's bussen en campers (hoeveel m2 blijft er dan over ?)

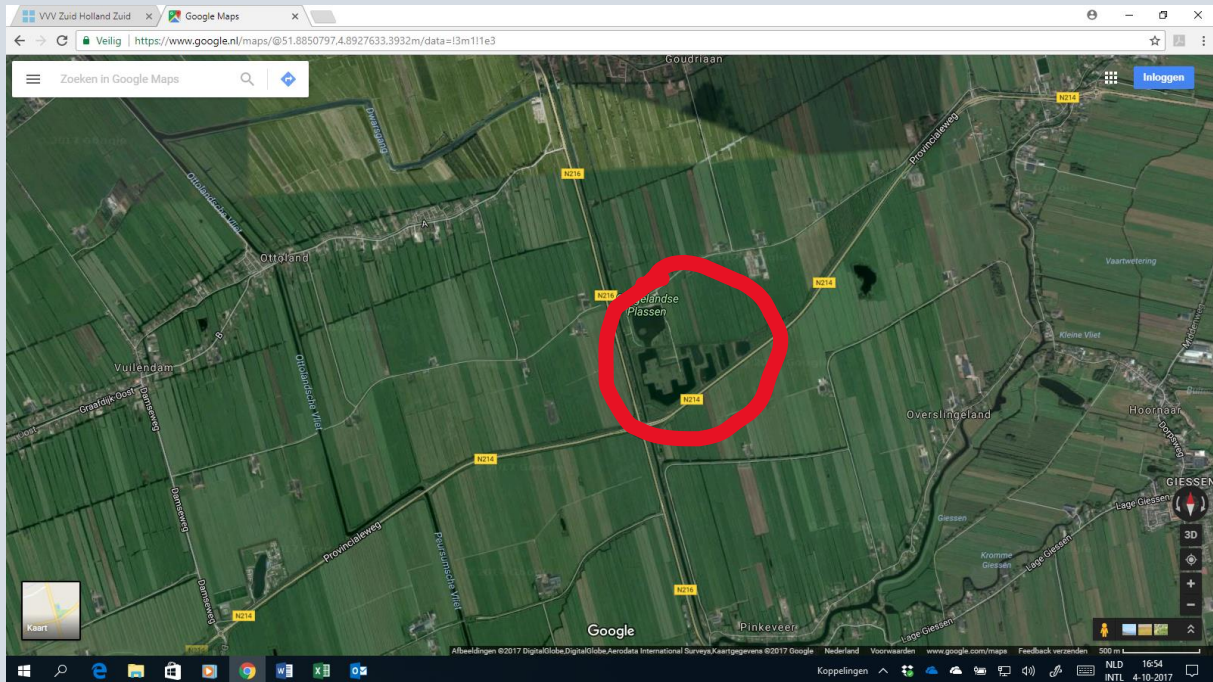

	Locatie: Campererven
Aspecten:	
Korte omschrijving locatie (omgeving en wat speelt er nu op dit moment)	Er zijn in de Alblasserwaard 16 plaatsen in de polder waar met de camper bij boeren en particulieren kan worden overnacht.
Oppervlakte	
Hoeveel campers kunnen op de locatie (max zonder groot rijbewijs 12m l – 2,55m b – 4m h)	Het aantal plaatsen varieert tussen de 2 en 15 plaatsen
Verhard of onverhard	Verhard en onverhard
Stedelijk of ruraal	Ruraal
Aanrijdroute(s)	Vanaf A15 en A27
Eigendom (gemeente/privaat – wie?)	Privaat
Wensen voor de locatie in de toekomst	
Bestemmingsplan	Niet altijd goed geregeld
Juridische zaken die geregeld moeten worden	
Beleidsdoelen voor de locatie	Stimuleren/ Ontwikkelen van plattelandstoerisme
Overige + en – punten	+ logeren bij de de boer
	Locatie: Camping Landhoeve Streefkerk
Aspecten:	
Korte omschrijving locatie (omgeving en wat speelt er nu op dit moment)	Mini camping aan de Lekdijk is Streefkerk (open 1 april – 1 okt)
Oppervlakte	
Hoeveel campers kunnen op de locatie (max zonder groot rijbewijs 12m l – 2,55m b – 4m h)	16 (toeristische plaatsen)
Verhard of onverhard	Verhard
Stedelijk of ruraal	Ruraal
Aanrijdroute(s)	Vanaf Alblasserdam en vanuit de Alblasserwaard via de Lekdijk
Eigendom (gemeente/privaat – wie?)	Privaat
Wensen voor de locatie in de toekomst	
Bestemmingsplan	Recreatie
Juridische zaken die geregeld moeten worden	
Beleidsdoelen voor de locatie	Stimuleren/ontwikkelen plattelandstoerisme
Overige + en – punten	

Extra locatie (buiten water3hoek): Slingelandse plassen

Dit recreatiegebied heeft de gemeente Molenwaard in 2017 overgenomen. Om de onderhoudskosten te drukken, zoekt de gemeente naar een vorm van exploitatie, waarbij de natuurwaarden en de toegankelijkheid gehandhaafd blijven. Gedacht wordt aan:

- Horeca
- Verhuur
- en mogelijk een camperlocatie

Daarmee samenhangende bebouwing zal worden toegestaan, incl. een beheerderswoning.

Voorzieningen:

P-terrein: semi verhard

Elektriciteit: aanwezig

Toilet: aanwezig

Water: aanwezig

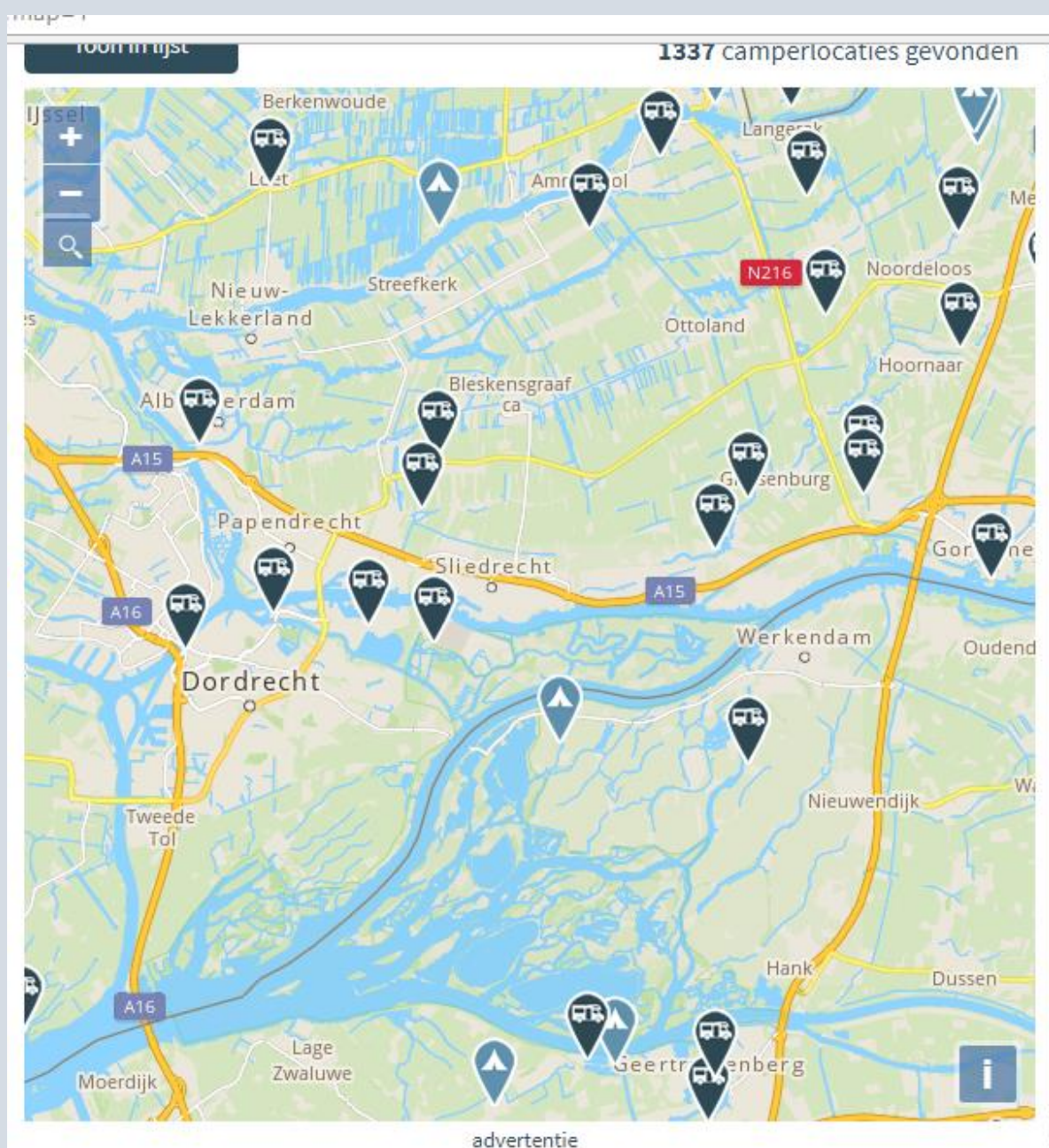
Bij verdere ontwikkeling zal de gemeente een riool aansluiting maken indien nu gebruikgemaakt wordt van een septic tank (nu niet duidelijk).

Doelgroep: dagrecreant/ natuurliefhebber/ liefhebber landelijk gebied (fietser, wandelaar)

Bijlage 2

Camperlocaties In de (ruime) regio

Alblasserdam	aantal plaatsen	€	waardering
• Camperpark Kinderdijk	44	€ 17,=	8,7
• Campererven AV	ong. 100	€ 10-15	
Dordrecht:			
• Westergoot (jachthaven)	11	€ 11,=	8,3
• StayOkay	4	€ 14,=	5,6
• Stadswerven	12	€ 2,=	6,3
Werkendam			
• Camping de Witboom	10	€ 17,=	4,6
• Visvijfer de Biesbosch	25	€ 10,=	6,7
Lage Zwaluwe x (bij Brasserie 't appeltje)			7,6
Drimmelen			
• Camping oud-Drimmelen	25	€ 17,=	9,2
• Camperplaats Jachth BB	18	€ 16,50	8,3
• Beachclub Puur	50	€ 15,=	5,0
Geertruidenberg			
• Jachthaven Dok 12	3	€ 8,=	6,7
• Wsv Geertruidenberg	18	€ 10,=	8,3
Den Hout			
• Camping Vrachelen	40	€ 16,=	8,8
Oosterhout			
• Mini camping Aptshoeve	20	€ 16,40	8,3
Oosteind			8,4
Gorinchem			
• Camperplaats de Punt (combi met jachthaven)	24	€ 12,=	8,4

Bron: campercontact.nl

Bijlage 3

Gesprekken

Voor dit onderzoek werden gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van gemeenten en belangenpartijen:

Alblasserdam	Mw. Dorien Jansen, adviseur R.O. en VT
Molenwaard	Dhr. Tony Tessers, programma manager
Dordrecht (combi gesprek)	Dhr. Rick Naaktgeboren, programma manager Dhr. Niek de Wit, sen. Beleidsmedewerker economie Dhr. Paul Bezemer, programma manager R.O.
Drimmelen	Mw. Catharina Wouters, beleidsmedewerker E.Z. &VT
Geertruidenberg	Mw. Marjolein v. Oosterhout, beleidsmedewerker RT
Stichting Werelderfgoed Kinderdijk	Dhr. Johon Melligers, directeur SWEK
Parkschap Nationaal park de Biesbosch	Dhr. Dick Verheijen, directeur Mw. Marianne den Braven, beleidsmedewerker Dhr. Henk Bronkhorst, hoofd beheer
Staatsbosbeheer	Mw. Luc Korpel, adviseur Recreatie & Natuurbeleving
Camperpark Kinderdijk	Dhr. Cees van Buren, eigenaar
Nederlandse Kampeerauto Club (NKC)	Mw. Marretje Jelmersma, Manager verenigingszaken
Stichting Vrije Recreatie	Dhr. en Mw van Mill, voorzitter SVR/campingeigenaar
Recron	Dhr. Gert-Jan Korte, regiomanager
Camperplaatsen Nederland	Dhr.Hans Stelwagen, directeur

Bijlage 4

De opdracht

Het doel van het regionaal camperonderzoek is:

- 1 Overlast voorkomen
- 2 Kansen benutten i.p.v. (louter) bedreigingen te lijf gaan
- 3 Faciliteren ondernemers (in beeld brengen waarmee)
- 4 Verbinden T&R-product regio met campermarkt => verblijf verlengen.

Om dit doel te bereiken geeft het onderzoek antwoord op de volgende vragen:

1. Wat zijn de ontwikkelingen op de campermarkt:
 - Welke mogelijkheden biedt deze ontwikkeling voor de regio
 - Bedreiging of kans
 - o Gemeenten
 - o Ondernemers
2. Hoe benader je de campertoerist
 - Communicatiekanalen
3. Voorzieningen en potentiële locaties
 - Welke voorzieningen zijn waar nodig/noodzakelijk (investering)
 - Inpasbaarheid in omgeving
 - Tijdelijk of (semi) permanent/ deel periode of jaarrond
 - Exploitatie op meerdere plaatsen?
 - Betaalde plaatsen vs gratis voorziening

Op te leveren resultaat

Eenvoudige rapportage met:

1. Schets markt en ontwikkelingen daarop
2. Inventarisatie aanbod/huidige problemen
3. Mogelijkheden korte/ lange termijn
4. Kansen voor de regio vanuit campermarkt
5. Investerings in voorzieningen
6. Conclusie en aanbeveling